

Komenda Miejska Policji w Świętochłowicach

<https://swietochlowice.bip.policja.gov.pl/026/programy-prewencyjne/15665,Programy-Prewencyjne.html>
2024-11-04, 00:41

Programy Prewencyjne

Program Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego "BEZPIECZNE ŚWIĘTOCHŁOWICE"

GENEZA PODJĘCIA PRAC NAD PRZYGOTOWANIEM PROGRAMU

Zgodnie z art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym została utworzona Komisja Bezpieczeństwa i Porządku.

Bezpieczeństwa mieszkańców nie można skutecznie i radykalnie poprawić opierając się jedynie na wyrwykowym, akcyjnym i doraźnym rozwiązaniu problemów bieżących.

Potrzebny jest spójny, kompleksowy program działań opracowany na całą kadencję, określający rodzaje zagrożeń mogących powstać w mieście i metody walki z nimi. Poparty musi być odpowiednimi uchwałami Rady Miasta, zobowiązującymi wszystkie wymienione w nim jednostki do jego realizowania w ich codziennej działalności, co podlegać będzie cyklicznej kontroli i ocenie.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założenia wyjściowe

1. Poczucie bezpieczeństwa (zagrożenia) uznać należy za bardzo istotny wskaźnik stanu bezpieczeństwa (zagrożenia).
2. Tolerancja dla nawet najdrobniejszych przejawów niewłaściwego zachowania naruszającego podstawowe zasady współżycia, a tym bardziej dla zachowań niezgodnych z prawem (wykroczenia, a szczególnie przestępstwa), prowadzi do ich liczbowego wzrostu i nasilenia jakościowego, gdyż jak wynika z badań, u podłoża wielu groźnych przestępstw a także innych przejawów dewiacji społecznej najczęściej występuje lekceważenie i brak odpowiedniej reakcji na wcześniejsze przejawy nieposzanowania obowiązujących norm (szczególnie prawnych).

3. Zagrożenia występujące w mieście podzielić można na następujące kategorie:

a/ zagrożenia działalnością zorganizowanych grup przestępczych, które choć jest stosunkowo rzadkie w całej liczbie przestępstw, to jednak ze względu na charakter popełnianych przestępstw stanowi bardzo poważne zagrożenie i istotnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa (zagrożenia),

b/ zagrożenie ze strony innych osób (występujących indywidualnie lub w konfiguracjach wieloosobowych lecz nie w postaci zorganizowanych grup przestępczych) przejawiające się przede wszystkim w zachowaniach naruszających normy prawa karnego (wykroczenia i przestępstwa) lecz także w zachowaniach wynikających na przykład z uzależnień (alkohol, narkotyki),

c/ zagrożenia różnymi patologiami społecznymi a szczególnie alkoholizmem i narkomanią - w odróżnieniu od zagrożeń sygnalizowanych w poprzednim punkcie, które są tam ujęte jako zdarzenia indywidualne, zagrożenia przedstawione w tym punkcie wiążą się ze społecznym zasięgiem alkoholizmu i narkomanii, przykładowo poprzez "wciąganie" w zakres problemów alkoholika czy narkomana dalszych osób, w szczególności członków rodziny i społeczności sąsiedzkiej,

d/ zagrożenia dla dzieci i młodzieży wynikające w szczególności z zaniedbań rodzinnych, wychowawczych, działalności sekt oraz patologii społecznych,

e/ zagrożenia komunikacyjne (zarówno w odniesieniu do pieszych jak i zmotoryzowanych) stanowiące następstwa przekraczania przepisów ruchu drogowego, jak i niewłaściwych rozwiązań komunikacyjnych,

f/ zagrożenia losowe: pożary, powodzie, katastrofy, naruszenia (w szczególności poważne) równowagi środowiska naturalnego,

g/ zagrożenia sanitarno-higieniczne i weterynaryjne ze strony nie pilnowanych zwierząt (szczególnie agresywnych lub chorych), brudu, możliwość korzystania z niekontrolowanych zbiorników wodnych lub źródeł wody,

h/ zagrożenia specjalne odczuwane wyłącznie przez pewne kategorie osób ze względu na ich stan zdrowia lub wiek (niepełnosprawni, osoby niedołążne, w podeszłym wieku, chore a także inne osoby wymagające specjalnej troski).

4. Ze względu na to, że wymienione zagrożenia bezpieczeństwa są ze sobą ściśle powiązane, do wyraźnej poprawy sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w mieście mogą wyłącznie doprowadzić wspólne, systematyczne i skoordynowane działania służb miejskich i państwowych, rozmaitych instytucji i organizacji oraz, co bardzo ważne, mieszkańców, których aktywizacja w tym zakresie ma fundamentalne znaczenie.

5. Podstawowe znaczenie mają działania zmierzające do usuwania przyczyn zagrożeń; są nimi przede wszystkim długofalowe działania prewencyjne i wychowawcze prowadzone w sposób ciągły.

6. Istotne znaczenie w zakresie ograniczania zagrożeń bezpieczeństwa ma widoczna obecność służb

porządkowych (wszelkiego rodzaju) działających w sposób skoordynowany, a także szybka naprawa szkód wyrządzonych w trakcie zachowań stanowiących naruszenie prawa; oba te elementy działania powodują zniechęcenie naruszających prawo, ich wypieranie obszarów nagannej aktywności, a także, w przypadku działania w konfiguracjach wieloosobowych (grupy przestępcze, wandalizm, itp.), ich rozpraszaniu.

7. Zaufanie mieszkańców do Programu, stanowiące podstawowy warunek jego skuteczności, w pierwszym rzędzie będzie determinowane skutecznością realizacji działań, szczególnie najbardziej widocznych, a więc najczęściej najprostszymi, jak szybka reakcja na wezwanie, stała gotowość niesienia pomocy, konsekwencja w wykonywaniu zadań.

8. Nieodzownym warunkiem skuteczności realizacji Programu jest jego znajomość, oczywiście różna w zależności od poziomu zaangażowania w jego realizację, przy czym bardzo ważne znaczenie ma rozpropagowanie Programu wśród mieszkańców.

9. Realizacja Programu wymaga profesjonalnej infrastruktury informacyjnej oraz stałej "obsługi" medialnej.

Ogólna charakterystyka Programu

Program obejmuje kompleks proponowanych działań zmierzających do bezpieczeństwa w Świętochłowicach, odpowiadających szczególnym kierunkom zagrożeń bezpieczeństwa, ustalonym na podstawie wcześniejszych opracowań i analiz, uzupełnionych i skorygowanych w trakcie prac nad Programem.

Uznano, iż podstawowe zagrożenia związane jest z przestępczością kryminalną (rozboje, kradzieże, włamania do samochodów i ich kradzieże, przestępczość narkotykowa), zaniedbaniami wychowawczymi szczególnie widocznymi w zachowaniach dzieci i młodych ludzi oraz brakami w zakresie utrzymania szeroko rozumianego porządku w mieście. Obraz zagrożeń uzupełniają zagrożenia związane z ruchem drogowym oraz wynikające z ewentualnych wydarzeń o skali masowej (jak np. epidemie, katastrofy ekologiczne, itp.). Jednakże te dwa rodzaje zagrożeń są na co dzień odczuwalne w mniejszym stopniu, co odnosi się szczególnie do ostatniego rodzaju zagrożeń, w zakresie przeciwdziałania któremu prowadzone są ciągłe i zinstytucjonizowane rutynowe działania.

W konsekwencji położono nacisk na trzy pierwsze rodzaje zagrożeń, co znalazło wyraz w szczególnie rozbudowanych i różnorodnych propozycjach działań przede wszystkim w zakresie profilaktyki, lecz także bezwzględnego reagowania na występujące przypadki naruszenia prawa.

Nie pominięto również wspomnianej problematyki zagrożeń wynikających z ruchu drogowego, aczkolwiek w tym zakresie istotne znaczenie mają przede wszystkim działania techniczne, co z drugiej strony powoduje, iż podniesienie bezpieczeństwa w tym segmencie pociąga za sobą nakłady finansowe bez porównania wyższe niż w pozostałych segmentach.

Proponowane działania mają charakter zarówno techniczny jak i organizacyjny. Uznano istotną rolę oddziaływań społecznych, przejawiających się we wciąganiu w realizację poszczególnych segmentów Programu różnych instytucji.

W programie uwzględniono nowe aczkolwiek w wielu jego miejscach wymienia się także działania dotychczas realizowane w ramach poszczególnych instytucji. Jednakże w takim przypadku nie zostały wliczone koszty tych działań z powodu ich uwzględnienia w budżetach poszczególnych instytucji.

Program "Bezpieczne Miasto Świętochłowiec" nie jest programem zamkniętym. Każda nowa inicjatywa sformułowana w postaci programu kierunkowego może być przyjęta i wdrożona do realizacji przez zespoły i komisje problemowe.

Bloki tematyczne Programu

I. Blok przestępczości kryminalnej

Przestępczość jest tym zjawiskiem, które najbardziej spośród wszystkich objawów patologii społecznej wpływa na ocenę stanu bezpieczeństwa.

Nie może to dziwić gdy weźmie się pod uwagę to, iż zakres tego pojęcia obejmuje czyny różnej wagi, poczynając od najdrobniejszego naruszenia nietykalności cielesnej. Poprzez kradzież i wiele innych przestępstw, kończąc na rozbojach, zabójstwach i bardzo groźnej przestępczości zorganizowanej. Przestępstwo jest atakiem na najważniejsze dobra jakimi człowiek dysponuje, wśród których wymienić można własność, godność, wolność, zdrowie i wreszcie życie.

Im mniejsze poczucie bezpieczeństwa u obywateli tym większe poczucie zagrożenie przestępstwami. Podjęcie odpowiednich działań w celu ograniczenia wszelkiej przestępczości, a szczególnie przewijającej się w najpoważniejszych przestępstwach, nie wymaga uzasadnienia, gdyż przemawia za tym wzgląd na ochronę dóbr potencjalnych ofiar.

Warto jednakże zwrócić uwagę także na to, że zapobieganie przestępczości i jej ograniczenie ma także inny, zapewne mniej ważny aspekt. Chroni ono nie tylko potencjalną ofiarę lecz także potencjalnego sprawcę przed następstwami przestępstwa, które może popełnić. Skazanie pociąga za sobą rozliczne skutki, przede wszystkim prawne choć nie wyłącznie. Stygmatyzacja, oderwanie od rodziny, pogorszenie perspektyw życiowych stanowią poważne, aczkolwiek zasłużone konsekwencje popełnienia przestępstwa, nierzadko dają o sobie znać przez wiele lat późniejszego, nawet pozytywnego życia byłego skazanego. Ma to szczególne znaczenie przede wszystkim dla ludzi popełniających przestępstwa we wczesnych latach życia. Stąd też dążenie do zapobiegania i ograniczania przestępczości, aczkolwiek uzasadnione przede wszystkim ochroną potencjalnych ofiar, daje pozytywne rezultaty także i w tym, na ogół pomijanym zakresie.

Jako główne cele działań w ramach bloku przestępczości kryminalnej można wskazać:

- a) przeciwdziałanie popełnianiu i skuteczne ściganie sprawców ciężkich
- b) brutalnych przestępstw (rozboje, pobicie i wymuszenie),
- c) zwalczanie przestępczości pospolitej (np. kradzieże samochodów,
- d) kradzieże zwykłe, niszczenie mienia, włamania i inne),
- e) ograniczenie przestępczości nieletnich i wybryków chuligańskich.

Zdecydowanego podkreślenia wymaga konieczność prowadzenia tych działań w sposób kompleksowy, a to dlatego, że walka wyłącznie z wybranymi rodzajami przestępstw najczęściej prowadzi do "przeniesienia" aktywności przestępcy na inny rodzaj przestępstwa i w konsekwencji nie uzyskuje się zadowalającego rezultatu co do obniżenia występującego zagrożenia.

II. Blok prewencyjno - wychowawczy

Obecnie panuje powszechne przekonanie, w pełni uzasadnione wynikami liczby badań, iż wiele bardziej skuteczne od samej walki z istniejącymi przejawami patologii społecznej jest wcześniejsze, to jest przed wystąpieniem objawów patologicznych, podejmowanie wszelkich działań zapobiegawczych.

Oczywistym jest, że nawet najtrafniej zaprojektowana i zastosowana prewencja nie może w pełni nie umożliwić występowaniu patologii społecznych. Stąd też najlepiej rozwinięte działania prewencyjne nie wykluczają działań represyjnych. Jednakże zasadność uwzględniania działań prewencyjnych, a nawet ich preferowania, wynika z tego, iż zapobieżenie patologii społecznej obniża całościowy koszt walki z nią, co najmniej ze względu na wyłączenie w ten sposób konieczności ponoszenia kosztów związanych z likwidowaniem skutków zachowań patologicznych.

Działania prewencyjne przyjmować winny nie tylko postać działań utrudniających rozwój zjawisk patologicznych (na przykład patrolowanie miejsc w którym działają dealerzy narkotyków) lecz także postać działań zachęcających zagrożonych patologiami społecznymi do zachowań pozytywnych (na przykład rozwijanie form pozytywnego spędzania czasu wolnego).

Stąd też wyeksponowanie w Programie następujących celów w ramach omawianego bloku:

- a) zapobieganie powstawaniu zagrożeń,
- b) likwidacja skutków zagrożeń,
- c) przeciwdziałanie patologiom społecznym: narkomanii, alkoholizmowi, itp.,
- d) wprowadzenie programów edukacyjnych (ogólnych i specjalistycznych) na temat zagrożeń,
- e) tworzenie i realizacja programów kierunkowych,
- f) rozpoznawanie i monitorowanie zagrożeń poprzez formy instytucjonalne i społeczne.

III. Blok porządkowy

Brak przestrzegania norm porządkowych, zarówno w znaczeniu szerokim (jakikolwiek naruszenia przepisów regulujących postępowanie w miejscach publicznych) jak i dosłownych (brud, bałagan, itp.) ma znaczący wpływ na stopień poczucia bezpieczeństwa (zagrożenia). Uzasadniony jest pogląd, że człowiek funkcjonujący w zadbanym i estetycznym otoczeniu jest mniej skłonny do zachowań sprzecznych z zasadami postępowania w miejscach publicznych bowiem czuje dysonans pomiędzy estetycznym otoczeniem a nieodpowiednim zachowaniem.

Natomiast brud, bałagan, widoczne zaniedbanie stanowią jakby zachętę do dostosowania swego zachowania do otoczenia.

Ponadto brak przestrzegania norm porządkowych w zakresie działalności publicznej, szczególnie gdy nie spotyka się z odpowiednią reakcją represyjną, oddziałuje na tych, którzy są świadomi istnienia takiego układu, obniżając skuteczność nakazu odpowiedniego zachowania gdyż jest namacalnym dowodem, że normy prawne można bezkarnie łamać. Osłabienie nakazu właściwego postępowania w zakresie jednej dziedziny ludzkiej działalności daje negatywne następstwa także i w innych dziedzinach.

Stąd uzasadnionym jest uwzględnienie w Programie następujących celów związanych z normami porządkowymi:

- a) utrzymanie porządku w mieście, a szczególnie w miejscach publicznych,
- b) zapewnienie przestrzegania norm prawnych (w zakresie tego bloku przede wszystkim dotyczących porządku),
- c) podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia estetyki miasta, w szczególności miejsc publicznych,
- d) kontrola prawidłowego prowadzenia działalności publicznej przez różne podmioty.

IV. Blok komunikacyjny

Współczesny człowiek znaczną ilość czasu przeznaczają na przemieszczanie się w przestrzeni: dojazd (dojście) do miejsca pracy (nauki) i powrót do domu, kontakty rodzinne i towarzyskie, wyjazdy wakacyjne i w dni wolne od pracy oraz coraz częstsze wyjazdy (niekoniecznie całymi rodzinami) do centrów handlowych.

Odczucie stopnia bezpieczeństwa (zagrożenia) związane z tymi sytuacjami ma istotne znaczenie dla globalnego poczucia bezpieczeństwa (zagrożenia). Szczególne znaczenie ma to w odniesieniu do dzieci, które nie tylko prawie codziennie poświęcają znaczną ilość czasu na dojazd (dojazd) do szkoły lecz również niemałą część dnia przebywają poza domem w miejscach przeznaczonych do zabawy, nierzadko położonych w pobliżu szlaków komunikacyjnych.

Ponadto dzieci (szczególnie mniejsze) nie są wyposażone w wystarczający mechanizm obronny (umiejętność przewidywania pewnych sytuacji stwarzających szczególne zagrożenia, znajomość przepisów ruchu drogowego), co powoduje iż są bardziej narażone na wszelkie zagrożenia związane z

komunikacją.

Trzeba podkreślić, iż zagrożenia związane z komunikacją w znacznym stopniu mogą być przewidywane w oparciu o analizę miejscowych i czasowych nasileń ruchu, stanu drogowego.

Stąd też głównymi celami, do których osiągnięcia należy dążyć w ramach bloku komunikacyjnego winny być:

- a) poprawa bezpieczeństwa pieszych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci),
- b) poprawa bezpieczeństwa w ruchu kołowym,
- c) wzmocnienie nadzoru na ulicach miasta w zakresie właściwego funkcjonowania wszystkich elementów składowych komunikacji,
- d) stała analiza zagrożeń,
- e) zastosowanie środków obniżających zagrożenia.

V. Blok zagrożeń kryzysowych

Zagrożenia wynikające z sytuacji kryzysowych, ze względu na stosunkową rzadkość takich wydarzeń, raczej nie mają zasadniczego wpływu na rzeczywisty stan bezpieczeństwa. Na ogół nie są odczuwane w codziennym życiu. Jednakże zasięg takich zdarzeń, potencjalne zagrożenie dużej liczby osób, ich spektakularny charakter i wynikające stąd zainteresowanie ludzi nimi, a wreszcie realność wymknięcia się spod kontroli sprawiają, iż w społecznej ocenie stanu bezpieczeństwa (zagrożenia) odgrywają istotną rolę. Stąd też muszą być uwzględniane w Programie, tym bardziej, iż niektóre z tych zagrożeń na terenie Świętochłowic mogą mieć większe znaczenie niż na innych terenach. Wiąże się to w znacznym stopniu z przebiegiem przez miasto głównych szlaków komunikacyjnych, zarówno drogowych (DTS) jaki i kolejowych (szlak Katowice-Gliwice).

Dla stworzenia realnych podstaw ograniczenia potencjalnych zagrożeń w tym zakresie wskazać trzeba na konieczność realizacji następujących celów:

- a) usprawnienie reakcji na zagrożenie klęskami żywiołowymi (powódź, pożar, przewozem i zabezpieczeniem toksycznych środków przemysłowych i materiałów łatwopalnych, katastrof budowlanych),
- b) prewencja,
- c) ograniczenie zasięgu występujących zagrożeń,
- d) likwidacja skutków.

VI. Blok promocyjno - reklamowy

Wszelakie działania w zakresie tego bloku Programu mają fundamentalne znaczenie dla jego

powodzenia.

Po pierwsze, bezwzględnie słuszne założenie kompleksowości Programu prowadzi do zaangażowania w jego realizację wielu instytucji, organizacji, przedstawicieli społeczności lokalnych, grup opiniotwórczych i wreszcie poszczególnych obywateli. Nie do pomyślenia jest skuteczna realizacja Programu, wykonywanego przez wiele podmiotów bez jasnych, jednoznacznych informacji, przepływających sprawnie pomiędzy wszystkimi jego uczestnikami. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji wszelkich działań wspólnych, niekoniecznie w sprawie poprawy bezpieczeństwa, wskazują na to, iż problem sprawnego przepływu informacji stanowi "wąskie gardło" każdego takiego działania.

Po drugie, z doświadczeń związanych z programami podnoszenia stanu bezpieczeństwa realizowanymi czy to w Polsce, czy też za granicą, jednoznacznie wynika, iż bez rzeczywistego włączenia się w te działania ogółu mieszkańców terenu, na którym Program jest realizowany, nie można zakładać oczekiwanych rezultatów. Stąd konieczność szerokiego (co do ilości informacji i co do zakresu treściowego) informowania (wstępnie, na bieżąco w trakcie realizacji) mieszkańców Miasta o Programie. Winien być przygotowany dokładny plan działań informacyjnych z uwzględnieniem zakresu treściowego i ustaleniem działań kierunkowych (szczególne informacje dla wybranych segmentów ludności). Bardzo istotne znaczenie ma informacja wstępna (w trakcie opracowywania Programu, przygotowań do jego wdrożenia oraz w początkowej fazie realizacji), jednakże wskazać też trzeba na wagę informacji bieżącej, która jest znacząca dla przekonania mieszkańców o rzetelności realizatorów i osiągniętych sukcesach (nawet drobnych czy w danej fazie cząstkowych). Ma to istotne znaczenie dla podtrzymania zaangażowania mieszkańców w realizację Programu, a także zachęcenie dotychczasowych niezaangażowanych. Oczywiście jest, że szczególnie korzystnie oddziaływać będą informacje o sukcesach w realizacji Programu, jednakże dla przekonania mieszkańców o rzetelności realizatorów Programu, istotne znaczenie ma także wskazywanie na niepowodzenia. Informacje takie winny być połączone z jednoznacznym określeniem przewidywanych środków zaradczych.

Wiadomo jest, iż podobne Programy zostały stworzone w innych polskich miastach, a także za granicą. Co więcej, niektóre z nich są już realizowane. Stąd istotnego znaczenia nabierają kontakty z tymi, którzy mają już doświadczenia w ich realizacji.

Realizacja tak szeroko zakreślonego Programu wymagać będzie odpowiednich nakładów finansowych.

Poszukiwanie sponsora (a raczej sponsorów) Programu stanowić będzie bardzo istotny zakres działania i to zarówno w fazie przygotowania Programu, jak i w fazie jego realizacji. Wskazać tu należy przede wszystkim na instytucje zainteresowane (choćby z powodów finansowych) poprawą stanu szeroko rozumianego bezpieczeństwa, jak na przykład instytucje ubezpieczeniowe. Wskazaniem jest szukanie sponsorów w jak najszerszym zakresie, także w odniesieniu do działań cząstkowych. Ze względu na oczywistą wagę problematyki finansowej być może należałoby rozważyć stworzenie odrębnego bloku finansowego (nazwa robocza).

Przedstawioną charakterystykę zagadnień bloku promocyjno - reklamowego można skonkretyzować w postaci następujących celów:

- a) uzyskanie akceptacji i poparcia społecznego dla badań prowadzonych w celu ustalenia rzeczywistego stanu bezpieczeństwa (zagrożeń) w mieście,
- b) stworzenie sprawnego systemu przepływu informacji między poszczególnymi organami wykonawczymi Programu, a także pomiędzy nimi i mieszkańcami (w obu kierunkach),
- c) pozyskiwanie współpracowników do realizacji Programu,
- d) stworzenie projektów promowania Programu (instytucjonalnych i indywidualnych),
- e) wymiana doświadczeń z innymi miastami krajowymi i zagranicznymi,
- f) utrzymywanie kontaktu z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami oraz organizacjami prowadzącymi działania w tematyce bezpieczeństwa miast,
- g) stworzenie instytucji "Sponsora Programu".

(opracowano na podstawie strony internetowej Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach)

Program został przyjęty do realizacji Uchwałą nr VII/66/2003 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego „Bezpieczne Świętochłowice”

Metryczka

Data publikacji : 16.01.2013
Data modyfikacji : 03.03.2016
[Rejestr zmian](#)

Podmiot udostępniający informację:
Komenda Miejska Policji w Świętochłowicach

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:
Tomasz Sliwka

Osoba udostępniająca informację:
Tomasz Sliwka Zespół Łączności i Informatyki

Osoba modyfikująca informację:
Tomasz Sliwka